

Titel	Side
Tillæg nr. 1 til miljøtilladelse, Søbjergvej 67, 7441 Bording (Tillæg nr. 1 til miljøtilladelse, Søbjergvej 67, 7441 Bording 6.pdf)	2
Bilag 2 til tillæg nr. 1 - Miljøteknisk beskrivelse vers. 3 - Søbjergvej 67 (Bilag 2 til tillæg nr. 1 - Miljøteknisk beskrivelse vers. 3 - Søbjergvej 67 3.pdf)	16
Bilag 3 til tillæg nr 1 - vilkårsoversigt - Søbjergvej 67, 7441 Bording (Bilag 3 til tillæg nr 1 - vilkårsoversigt - Søbjergvej 67, 7441 Bording 10.pdf)	34

Sagsnummer: 09.17.21-P19-4-24

Tillæg nr. 1 til miljøtilladelse, efter § 16b, stk. 2, i husdyrbrugloven

**Slagtekalveproduktion
Søbjergvej 67
7441 Bording**

Afgørelsesdato: 22. januar 2025

Copyright

Ortofoto (fra 2015 -) indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/>

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD	4
ANSØGNINGEN	5
HISTORIK	5
AFGØRELSE OM TILLÆG NR. 1 TIL MILJØTILLADELSE	6
VILKÅR	6
LOVGRUNDLAG	8
BIAKTIVITETER	8
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	8
GYLDIGHED	8
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	9
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	9
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE	9
IKAST-BRANDE KOMMUNES VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR DE STILLEDE VILKÅR ...	9
PLACERING AF ANLÆG	9
LANDSKABELIGE, KULTURHISTORISKE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	9
PÅVIRKNING AF NATUR	9
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	9
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	10
LUGT	10
GENERELLE GENER	10
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	10
AFFALD	10
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	10
TRANSPORT	10
SPILDEVAND	10
HÅNDBLING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	10
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	11
BAT – REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	11
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	12
KLAGEVEJLEDNING	12
OFFENTLIGGØRELSE	13
BILAG	13

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	25561023	Konsulent Cvr	29210330
Husdyrbrugets navn	Thomas Rahbek Pilgaard	Konsulent virksomhedsnavn	SLAGTEKALVERÅDGIVNING ApS
Beliggenhedsadresse	Søbjergvej 67	Konsulentnavn	Rikke Hald Havstein
Postnummer	7441	Konsulentadresse	Herningvej 23
By	Bording	Konsulentpostnummer	7300
Ansøger		Konsulentby	Jelling
Ansøgers navn	Thomas Rahbek Pilgaard	Konsulenttelefon	21441252
Ansøgers adresse	Søbjergvej 67	Konsulent-email	rhh@slagtekalve.dk
Ansøgers postnummer	7441	Ejendom	
Ansøgers by	Bording	Ejendomsnummer	9428050
Ansøgers telefon	21255838	CHR numre	55823 79745
Ansøgers email	rahbepilgaard@gmail.com	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 5d - Bording Hede, Bording	
		Matrikel: 2h - Søbjerg Gde., Bording	
		Matrikel: 22ø - Tulstrup By, Ikast	
		Matrikel: 22p - Tulstrup By, Ikast	
		Matrikel: 22am - Tulstrup By, Ikast	
		Matrikel: 1cu - Munklinde, Ilskov	

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 2. oktober 2024 modtaget en ansøgning om et tillæg til en § 16b-miljøtilladelse jævnfør *husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Søbjergvej 67, 7441 Bording.

Husdyrbruget fik med miljøtilladelsen den 1. oktober 2018 tilladelse til 3.358 m² produktionsarealer. Ved det seneste miljøtilsyn i 2024, blev det konstateret, at miljøtilladelsen ikke var fuldt udnyttet, da den nye stald var mindre end oprindeligt tilladt, og kalvehytterne ikke var blevet opført. Den ikke udnyttede del af miljøtilladelsen – i alt 810 m² produktionsareal – bortfaldt derfor, og tilladelsen blev nedskrevet til 2.548 m² produktionsareal.

Ansøger ønsker fortsat at etablere det, der oprindeligt blev søgt om ved miljøtilladelsen fra 2018, hvorfor der nu (igen) søges om det, tilladelsen er blevet nedskrevet med.

Ved dette tillæg søges der således om:

- Forlængelse af stald nr. 4, med ca. 28 meter mod syd – en udvidelse på 600 m² produktionsareal
- Etablering af kalvehytter syd for de eksisterende kalvehytter – en udvidelse på 210 m² produktionsareal.

Husdyrbruget vil fremadrettet alt i alt have et samlet produktionsareal på 3.358 m², hvorpå der vil være slagtekalveproduktion.

Historik

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse en § 11 miljøgodkendelse fra september 2014, til 491 ungtyre (220-395 kg), 491 tyrekalve (120-220 kg) og 491 tyrekalve (55-120 kg). Den gang foregik husdyrproduktionen i stald 1, 2 og 3 samt i de syv nordligste kalvehytter.

Nudrift

Den 1. oktober 2018 fik husdyrbruget en § 16b miljøtilladelse. Tilladelsen lød på en udvidelse af produktionsarealet fra 1.330 m² til 3.358 m². Udvidelsen skulle ske ved etablering af en ny stald og 7 nye kalvehytter. Derudover blev nogle eksisterende flytbare kalvehytter samt 2 eksisterende fodersiloer lovliggjort. Med miljøtilladelsen kom husdyrbruget også over på "flexmodellen", for at opnå en mere fleksibel produktion på husdyrbruget.

Ved miljøtilsyn den 17. september 2024 konstaterede Ikast-Brande Kommune, at 210 m² nye kalvehytter endnu ikke var opført, og at der i stedet for de tilladte 1.800 m² produktionsareal kun var etableret 1.200 m² produktionsareal, ny stald. Da det ikke-udnyttede ikke var etableret ved tilsynet den 17. september 2024, vurderede Ikast-Brande Kommune, at det ikke ville kunne være etableret og være klar til produktionsdyr senest den 1. oktober 2024, og Ikast-Brande Kommune nedskrev derfor miljøtilladelsen - jævnfør *husdyrbruglovens* § 59 a, stk. 1. Nedskrivningen betød, at 600 m² af de oprindeligt 1.800 m² tilladte produktionsarealer i stald 4, samt 210 m² kalvehytter, ikke længere indgår som en del af husdyrbrugets tilladte produktionsareal pr. 1. oktober 2024.

Pr. 1. oktober 2024 var der således tilladelse til 2.548 m² produktionsareal, hvilket er nudriften på husdyrbruget.

Afgørelse om tillæg nr. 1 til miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed tillæg nr. 1 til miljøtilladelse af 1. oktober 2018 til husdyrbruget beliggende Søbjergvej 67, 7441 Bording, med de stillede vilkår. Tillægget meddeles i henhold til § 16b, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at tillægget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at forlængelsen af stald nr. 4 og de ekstra kalvehytter er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens (fortsatte) drift som landbrugsejendom.

Tillægget til miljøtilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmateriale, ansøgnings-skema nr. 247237, version 3, og ansøgers miljøtekniske redegørelse – *Miljøteknisk redegørelse Ansøgt produktion, Tillæg til eksisterende § 16b miljøtilladelse fra 2018, Udvidelse af eksisterende slagtekalveproduktion* (se bilag 2). Tillægget gælder kun det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Dette tillæg til miljøtilladelsen af 1. oktober 2018, for husdyrbruget Søbjergvej 67, 7441 Bording, **ændre ikke i miljøvurderingen og de stillede vilkår** i miljøtilladelse for husdyrbruget Søbjergvej 67, 7441 Bording, **som fortsat er gældende**, dog på nær følgende vilkår:

- Vilkår 1. Et generelt vilkår (vilkåret opdateres)
- Vilkår 2. Omkring husdyrbrugets produktionsret (vilkåret erstattes af et nyt vilkår)
- Vilkår 4. Et generelt vilkår (vilkåret opdateres)
- Vilkår 6. Omkring skadedyrsbekæmpelse (vilkåret opdateres).

Vilkår

Tillæg nr. 1 til miljøtilladelsen meddeles på nedennævnte vilkår. **De stillede vilkår i miljøtilladelse af 1. oktober 2018 er fortsat gældende**, med undtagelse af vilkårene 1, 2, 4 og 6.

Der er stillet følgende **supplerende vilkår** i forbindelse med dette tillæg nr. 1 til miljøtilladelse af 1. oktober 2018:

1.1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen (såvel tilladelsen som tillægget), og i miljøtilladelsen fra den 1. oktober 2018 og tilhørende tillæg fra den 22. januar 2025.

2.1. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	144	Naturlig ventilation	3 m	(#728168) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	130
Stald 2	355	Naturlig ventilation	3 m	(#728170) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	250
Hytter	801	Naturlig ventilation	3 m	(#728173) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	420
Stald 3	1000	Naturlig ventilation	3 m	(#728175) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	530
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728178) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728179) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728180) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Stald 4	1998	Naturlig ventilation	3 m	(#735635) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	600
				(#728181) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	1200
Nye Hytter	210	Naturlig ventilation	3 m	(#728182) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	210
Sum						3358

4.1. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen og tillægget til miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår i såvel tilladelsen som i tillægget.

6.1. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (<https://husdyrvejledning.mst.dk/media/206819/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf>).

Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Se bilag 3 for en samlet oversigt over gældende vilkår for husdyrbruget Søbjergvej 67, 7441 Bording pr. den 22. januar 2025.

Lovgrundlag

Ansøgningen om tillæg til miljøtilladelsen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 247237, version 3, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 4. november 2024.

Husdyrbruget er omfattet af § 16b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m².

Tillægget til miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16b, stk. 2 i *husdyrbrugloven*. Tillægget er således udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*^{iv} eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Naboer og andre berørte er den 6. november 2024 blevet orienteret om ansøgningen med 19 dages frist for kommentarer. Orienteringen gav ikke anledning til bemærkninger.

Afgørelsen om tillæg nr. 1 til miljøtilladelse af 1. oktober 2018 er truffet den 22. januar 2025, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer>, samme dag. Afgørelsen vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden <https://dma.mst.dk/>.

Gyldighed

Tillægget til miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse, er meddelt. Hvis en del af tillægget ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis tillægget til miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Tillægget er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at et tillæg til en miljøtilladelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Miljøteknisk redegørelse

Ansøgers konsulent har udarbejdet en miljøteknisk redegørelse – *Miljøteknisk redegørelse Ansøgt produktion, Tillæg til eksisterende § 16b miljøtilladelse fra 2018, Udvidelse af eksisterende slagtekalveproduktion* (se bilag 2), som – sammen med ansøgningskemaet fra husdyrgodkendelse.dk – danner grundlag for afgørelsen om tillægget til miljøtilladelsen. Miljøkonsekvensrapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m.

Ikast-Brande Kommunes vurdering og begrundelse for de stillede vilkår

Placering af anlæg

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i den miljøtekniske redegørelses afsnit 2 Beliggenhed og omgivelser (B4), at forlængelsen af stalden og de nye kalvehytter overholder de faste afstandskrav.

Landskabelige, kulturhistoriske og geologiske værdier

Ejendommen på Søbjergvej 67, 7441 Bording, er placeret uden for kulturhistoriske og geologiske bevaringsværdier, og uden for bevaringsværdige landskaber. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at etableringen af forlængelsen af stalden og de nye kalvehytter – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Påvirkning af natur

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i den miljøtekniske redegørelses afsnit 9 Ammoniakdeposition til naturområder (B5), og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1-, 2- og 3-natur. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens* § 3. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Påvirkning af bilag IV-arter er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Jord, grundvand og overfladevand

Jord, grundvand og overfladevand er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Lugt

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i den miljøtekniske redegørelses afsnit 4 Lugtmission (B6, B4, E1b, E1c), og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at projektet overholder lugtgenekriterierne, og at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.

Ikast-Brande Kommune har dog stillet et lugt-vilkår i miljøtilladelsen fra den 1. oktober 2018, som fortsat er gældende, for at kunne minimere lugtgener, hvis de viser sig at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Generelle gener

Lys, støv, støj, rystelser samt uhygiejniske forhold som følge af husdyrholdet og produktionen, er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Fluegener og uhygiejniske forhold er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Affald

Affald er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Olie- og kemikalieopbevaring

Olie og kemikalieopbevaring er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Transport

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i den miljøtekniske redegørelses afsnit 5 Emissioner og øvrige gener (B7, E1b) – Til og frakørsel - at antallet af transportere er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Spildevand er beskrevet i miljøtilladelse af 1. oktober 2018. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøtilladelsen.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Ansøger oplyser

Det er BAT at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Hele produktionsarealet er dybstrøelse og al dybstrøelse afhentes til biogas.

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{vi} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring og håndtering af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 45 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

Husdyrbrugets BAT er beskrevet i den miljøtekniske redegørelses afsnit 8 BAT.

I det følgende er ammoniakemissionen fra husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunens vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

BAT – reduktion af ammoniakemission

Anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Der er metodefrihed med hensyn til valg af stalddtype og miljøteknologi. Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget er ifølge ansøgningen opgjort til 2.821 kg N pr. år, hvilket svarer til det samlede BAT-krav. Derved overholder husdyrbruget emissionsgrænseværdien vedrørende BAT – se nedenstående tabel:

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2821	0	2821
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2821	0	2821
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest onsdag den 19. februar 2025**.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Lis Paakjær
Landbrug og landzone

Offentliggørelse

Kopi af afgørelsen inklusiv bilag er sendt til:

Konsulent: Rikke Hald Havstein, Slagtekalverådgivning ApS – e-mail: rhh@slagtekalve.dk

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
 - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
 - Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Bilag

- Bilag 1: Oversigt over lovgivning
- Bilag 2: Miljøteknisk redegørelse Ansøgt produktion, Tillæg til eksisterende § 16b miljøtilladelse fra 2018, Udvidelse af eksisterende slagtekalveproduktion
- Bilag 3: Samlet oversigt over vilkår gældende for husdyrbruget Søbjergvej 67, 7441 Bording, pr. 22. januar 2025.

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 af lov om miljøbeskyttelse (*miljøbeskyttelsesloven*).

^v Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

^{vi} Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. (*Husdyrgødningsbekendtgørelsen*).

Miljøteknisk redegørelse

Ansøgt produktion

Tillæg til eksisterende §16b miljøtilladelse fra 2018.

Udvidelse af eksisterende slagtekalveproduktion.

Datablad

Ansøger og ejer:	Thomas Rahbek Pilgaard Søbjergvej 67 7441 Bording Mobil: 21255838 Mail: rahbekpilgaard@gmail.com
Husdyrbrugets adresse:	Søbjergvej 67 7441 Bording
CVR-nummer:	25561023
CHR-nummer:	79745 55823
Kommune:	Ikast-Brande
Ejendomsnummer:	9428050
Matrikel nummer:	Matrikel: 5d - Bording Hede, Bording Matrikel: 2h - Søbjerg Gde., Bording Matrikel: 22ø - Tulstrup By, Ikast Matrikel: 22p - Tulstrup By, Ikast Matrikel: 22am - Tulstrup By, Ikast Matrikel: 1cu - Munklinde, Ilskov
Andre husdyrbrug drevet af ansøger:	Ingen
Ansøgningskema:	247237 i Husdyrgodkendelse.dk
Konsulent:	Rikke Hald Havstein Slagtekalverådgivning ApS Herningvej 23 7300 Jelling CVR-nr.: 29 21 03 30 Tlf.: 21 44 12 52 Mail: rhh@slagtekalve.dk
Ansøgning indsendt:	2. oktober 2024

Indhold

1: Indledning	4
2: Indretning og drift af anlæg m.m. (B1, E1a).....	4
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	7
2: Beliggenhed og omgivelser (B4).....	7
3: Ammoniakemission (B4, D1b)	8
4: Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c).....	9
5: Emissioner og øvrige gener (B7, E1b)	10
Støj:.....	10
Støv fra anlæg og maskiner:	11
Lys:.....	11
Fluer og skadedyr:	11
Til- og frakørsel:	11
Egenkontrol:	12
6: Risikoelementer vedrørende miljøforhold (B7, D1f).....	12
Brand (D1f).....	12
Udslip af miljøskadelige stoffer (D1f).....	12
Kemikalier (D1f).....	12
Pesticider og sprøjteudstyr (D1f).....	12
Samlet vurdering	13
7: Følgevirkninger	13
Døde dyr.....	13
Veterinært affald.....	13
Kemisk emballageaffald:	13
Olie- og kemikalieaffald:	13
Affaldsmængder:.....	13
8: BAT	14
Staldanlæg:.....	14
Management:.....	15
Forbrug af vand og energi:.....	16
Foder:	16
Opbevaring og udbringning af husdyrgødning:	17
9. Ammoniakdeposition til naturområder (B5).....	17
10: Grænseoverskridende virkninger (B10).....	18
11: Ved ophør	18
12: Bilagsoversigt.....	18

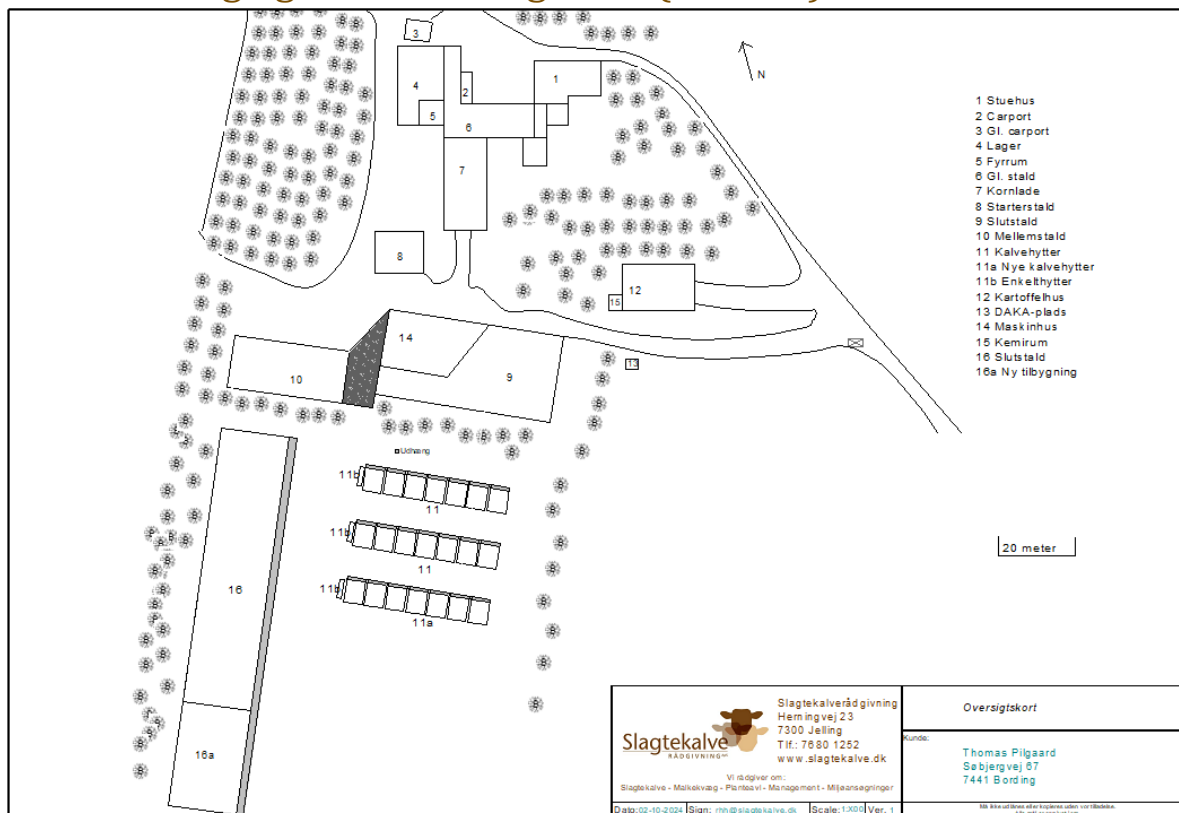
1: Indledning

Thomas Pilgaard ansøger om et tillæg til eksisterende §16B tilladelse af landbruget beliggende Søbjergvej 67, 7441 Bording fra 1. oktober 2018. Der ansøges om en udvidelse af slagtekalveproduktionen. I henhold til gældende Husdyrgodkendelseslov søges der om tilladelse til et produktionsareal på 3.358 m². På ejendommen er der en §16b tilladelse fra 2018 med tilladelse til i alt 2.548 m² produktionsareal og tidligere har der været en §11 miljøgodkendelse fra d. 1/9-2014 med tilladelse til 150,6 DE fordelt med 491 ungtyre (220-395 kg), 491 tyrekalve (120-220 kg) og 491 tyrekalve (55-120 kg).

Den oprindelige godkendelse fra 2018 lød på 3.358 m² men ved et tilsyn i september 2024 har Ikast-Brande Kommune konstateret, at 810 m² af miljøtilladelsen ikke var realiseret og taget i brug. Tilladelsen til disse kvadratmeter frafaldt derfor. Ansøger er interesseret i at udvide med de 810 m² produktionsareal indenfor den næste årrække og derfor ansøges om dette tillæg hvor kvadratmeterne godkendes igen. Udvidelsen sker ved at forlænge eksisterende stald 4, samt bygge nye hytter til yngre kalve under 6 måneder.

Husdyrbruget overholder lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone. Ingen naturpunkter af kategorierne 1, 2 og 3 har en mer- eller totaldeposition over det tilladte og det vurderes at udvidelsen kan ske uden negativ påvirkning af naturpunkterne. Husdyrbruget lever op til gældende BAT-krav.

2: Indretning og drift af anlæg m.m. (B1, E1a)

Figur 1. Oversigtskort ansøgt drift

Den nuværende slagtekalveproduktion er godkendt til 2.548 m² produktionsareal. Slagtekalveproduktionen ønskes udvidet til et samlet produktionsareal på 3.358 m². Produktionen foregår under Dansk Kalv konceptet, som er en velfærdsproduktion med ca. 10% mere areal til slagtekalvene, end de almene krav i de danske anbefalinger tilsiger.

Udvidelsen sker ved at forlænge eksisterende Stald 4, hvor kalvene skal afsluttes, samt opføre 7 nye hytter. Forlængelsen af Stald 4 kommer til at foregå mod syd. De nye hytter opsættes ligeledes mod syd, dog placeret syd i forhold til eksisterende hytter og øst for Stald 4. Tilbygningen til Stald 4 holdes i samme enkle byggestil som den eksisterende stald 4 med grå stålplader i gavlene og bygget op på fundablokke, med naturlig udluftning og en taghældning på 20%. Anlægget fremstår herefter mere samlet med rationelle arbejdsgange og med stor fleksibilitet. Stalden vil blive en sammenhængende stald, hvor den eksisterende gavlvæg på Stald 4 fjernes og rykkes til den sydlige gavl på tilbygningen.

Slagtekalveproduktionen er placeret i et samlet anlæg syd for stuehuset, se oversigtsskitzen. Kalvene startes op i hytterne (11 og 11a). Herefter flyttes kalvene i en mellem periode op i en stald 2 (10) og/eller stald 3 (9), for til sidst at flyttes i stald 4 (16 og 16a), hvor de afsluttes.

Nedenstående skitse viser produktionsarealet i samtlige bygningsafsnit.

Figur 2. Produktionsarealer. Se bilag for større format.

Produktionsarealet fordeler sig som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1 Stalde og produktioner. Kilde Husdyrgodkendelse.dk

2. Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	144	Naturlig ventilation	3 m	(#728168) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	130
Stald 2	355	Naturlig ventilation	3 m	(#728170) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	250
Hytter	801	Naturlig ventilation	3 m	(#728173) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	420
Stald 3	1000	Naturlig ventilation	3 m	(#728175) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	530
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728178) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728179) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728180) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Stald 4	1998	Naturlig ventilation	3 m	(#735635) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	600
				(#728181) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	1200
Nye Hytter	210	Naturlig ventilation	3 m	(#728182) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	210
Sum						3358
Nudrift						
Stald 1	144	Naturlig ventilation	3 m	(#728167) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	130
Stald 2	355	Naturlig ventilation	3 m	(#728171) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	250
Hytter	801	Naturlig ventilation	3 m	(#728174) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	420
Stald 3	1000	Naturlig ventilation	3 m	(#728176) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	530
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728184) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728185) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728186) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Stald 4	1998	Naturlig ventilation	3 m	(#728187) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	1200
Sum						2548
8 års drift						
Stald 1	144	Naturlig ventilation	3 m	(#728169) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	130
Stald 2	355	Naturlig ventilation	3 m	(#728172) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	250
Hytter	801	Naturlig ventilation	3 m	(#728183) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	420
Stald 3	1000	Naturlig ventilation	3 m	(#728177) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	530
Sum						1330

I nudriften er produktionsarealet på 2.548 m² og bliver øget til 3.358 m² i ansøgt drift. For at give miljøansøgningen størst mulig fleksibilitet er udvidelsen af stalden ansøgt med "Flexgruppe: Alle Kvæg, dybstrøelse", hvilket gør at der kan gå kalve i alle aldre fra indsættelse til udlevering til slagt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Da hele produktionen foregår på dybstrøelse er der ingen produktion af gylle. Al dybstrøelse leveres til biogas.

2: Beliggenhed og omgivelser (B4)

Ejendommen ligger i landzone. Nærmeste by er Tulstrup by og ligger ca. 4 km. syd for anlægget. Der er ca. 2,5 km. til nærmeste samlede bebyggelse Faurholt. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Hedegårdsvej 18, ca. 600 m. syd for husdyrbruget. Afstandskrav over 50 m. til byzone, nabobeboelse og samlet bebyggelse er overholdt.

I nedenstående tabeller er afstanden til henholdsvis naboer, natur og andre relevante emner vist.

Afstande §6:

Område	Afstandskrav (m)	Faktisk afstand (m) nærmeste stald
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Hedegårdsvej 14)	50	Ca. 910 m.
Nærmeste samlede bebyggelse (Faurholtvej 20B)	50	Ca. 2,5 km.
Nærmeste byzone/sommerhusområde (Tulstrup By, Ikast)	50	Ca. 3,9 km.

Afstande §7:

Naturkategori	Afstandskrav (m)	Faktisk afstand (m) nærmeste stald
Kategori 1-natur (Hede NØ)	50	Ca. 7,4 km.
Kategori 2-natur (Beskyttet vandløb SØ)	50	Ca. 600 m.
Kategori 3-natur (Ammoniakfølsom Skov V)	-	Ca. 720 m.

Afstande §8:

Nærmeste	Afstandskrav (m)	Faktisk afstand (m) nærmeste stald	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg privat	25	660 m	Nr. 85.2334
Vandindvindingsanlæg (almen)	50	Ca. 3,6 km	Vandforsyningsboring Munklinde Vandværk nr. 76.1496

Vandløb og søer over 100 kvm	15	587 m	
Offentlig vej og privat fællesvej	15	126 m	
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25 m	
Beboelse på samme ejendom	15	47 m	
Naboskel	30	121 m	

Ejendommen er beliggende i landzone, det omkringliggende landskab er præget af landbrugsdrift og byer. De generelle afstandskrav er overholdt. Der er taget udgangspunkt i afstanden til nærmeste stald.

Det vurderes, at det ansøgte projekt overholder alle afstandskrav beskrevet i Husdyrbrugslovens §§§ 6, 7 og 8.

3: Ammoniakemission (B4, D1b)

Via husdyrgodkendelsen.dk er der lavet en beregning af ammoniakemissionen i de tre drifter. Ammoniakberegningen er lavet på baggrund af gulvtype, dyretype, opbevaringslagre samt miljøteknologier. Den samlede ammoniakemissionen er vist i figur 3. I figur 4 er den samlede emission i ansøgt drift vist, samt den meremission der er i forhold til nu- og 8-års- drift.

Der udledes i alt 2.820,7 kg NH₃-N/år i ansøgt drift, det er en meremission på 680,4 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift og 1.703,5 kg NH₃-N/år i forhold til 8-års drift.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2820,7	0,0	2820,7
Nudrift	2140,3	0,0	2140,3
8 års-drift	1117,2	0,0	1117,2

Figur 3 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager). Fra Husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **2820,7** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **1703,5** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **680,4** (kg NH₃-N/år)

Figur 4. Samlet resultat af ammoniakberegninger fra Husdyrgodkendelse.dk

Husdyrbrug giver anledning til tab af kvælstof ved fordampning af ammoniak. Dette tab kan modvirkes i flere led af produktionen ved hjælp af flere forskellige teknikker og teknologier.

De teknikker og teknologier, der kan begrænse ammoniakfordampningen fra anlægget, består af metoder, der begrænser dyrenes udskillelse af kvælstof gennem fodringsoptimering,

metoder, der begrænser tabet af ammoniak fra husdyrgødningen under transport og lagring, samt metoder, der opsamler ammoniak fra luften ved rensning.

Det er muligt at kombinere disse teknikker og teknologier på flere måder, og effekten af en bestemt teknik eller teknologi, vil derfor afhænge af, hvilke andre teknikker og teknologier der anvendes i andre led af produktionen.

I samtlige staldafsnit opstaldes kalvene på dybstrøelse. Tyrekalve og ungtyre på dybstrøelse er BAT i overensstemmelse med BREF-dokumentet. Staldtypen vælges pga. dyrevelfærd og lavere etableringsomkostninger til byggeri. Ammoniakfordampningen reduceres ved at dybstrøelsesmåtten holdes tør i overfladen ved strøning med halm. Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit.

I ansøgningssystemet er vejledende BAT overholdt.

4: Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden: Opstaldning af dyrene og i forbindelse med udmugning af dybstrøelse og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i tabellen herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	7.898,8	33.124	7.898,8	33.124
Ansøgt drift	10.409,8	43.654	10.409,88	43.654
Stigning/fald	2.511	10.530	2.511	10.530

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf.

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne. Der er ingen anvendte teknologier anvendt på ejendommen.

Som angivet i tabellen sker der en lille stigning i lugtemissionen med det ansøgte projekt. Dette skyldes det større produktionsareal.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående figur 5:

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hedegårdsvej 14	0	FMK	102	102	945	Ja
 Faurholtvej 20B	0	NY	254,1	254,1	2529,7	Ja
 Tulstrup By, Ikast	0	NY	384,4	365,2	3960,4	Ja

Figur 5. Samlet lugtberegning for nærmeste bebyggelse.

Lugtberegningerne viser, at afstandskravene overholdes for såvel nærmeste nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse.

På baggrund af dette vurderes det, at der ikke vil opstå væsentlige lugtgener for de omkringboende naboer.

5: Emissioner og øvrige gener (B7, E1b)

Støj:

Støj fra husdyrbrugets stammer hovedsageligt fra husdyr, korn- og fodertransportsystemer, tilkørsel af halm og frakørsel af husdyrgødning. Herudover kan der opleves støj ved interne transporter og transport til/fra ejendommen.

Støjkilde	Periode
Kornvalser	Kl. 7-17
Korn- og fodertransporter	Udelukkende i dagtimerne.
Lydafgivelse fra husdyrene	Normalt i dagtimerne
Transporter	Ved levering af korn og foder. Ind- og udlevering af dyr. Kørsel med husdyrgødning til biogas.

Der vil forekomme støj fra kornvalser, som er placeret i maskinhus (14). Ved foderlevering vil der kunne opleves støj indenfor normal arbejdstid. Der leveres foder ca. 2 gange pr. måned. Der vil være støj ved indsættelse af kalve hver 3. uge og ved levering af dyr til slagt ca. 1 gange pr. uge. Der vil derudover forekomme støj ved kørsel med husdyrgødning til biogas. Støjen forsøges minimeret og forsøges at forbeholdes dagtimerne.

Støj søges minimeret ved vedligehold af maskiner. Maskiner repareres, så vidt det er muligt, indendørs for at reducere støj.

Støv fra anlæg og maskiner:

Der kan bl.a. forekomme ophvirvling af støv ifm. transporter på og omkring ejendommen, ved valsning af korn, ved halmstrøning samt ved håndtering af afgrøder og foder.

Håndteringen (aflæsning, blanding) af foder/afgrøder foregår primært i lukkede systemer, hvilket reducerer støvgenerne. Oprydning og renholdelse af staldene og nære omgivelser vil bidrage til at minimere støvgenerne.

Der forventes øget støv ifm. udvidelsen af husdyrbruget, men det søges imødegået med god landmandspraksis, hensynsfuld kørsel, god planlægning etc.

Lys:

Alle staldafsnit er lukkede med tag og lysgenerne herfra vil derfor være begrænsede, der vil komme lys ud af siderne på staldene, men lyset er alene tændt, når der pågår arbejde i staldene, dvs. yderst sjældent i nattetimerne. Der er etableret udendørs pladsls/orienteringslys.

I den nye stald anvendes lavenergilysstofrør. Der vil løbende blive skiftet til lavenergilysstofrør i eksisterende stalde.

Fluer og skadedyr:

På ejendommen foretages en generel bekæmpelse af skadedyr. Muldvarper og mosegrise bekæmpes mekanisk i det omfang de måtte forekomme.

Fluer vil blive bekæmpet med Neporex (effekt mod fluelarver) idet bekæmpelse med aerosoler på voksne fluer ikke er en mulig. Luftsiftet i en delvis åben stald er for stor til at kunne give en ønsket effekt. Derfor koncentrerer indsatsen mod fluelarverne. Neporex udvandes fra medio april og frem til oktober- november måned.

Ejendommen er tilmeldt privat rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen ca. 5 gange i året. Ejer har det overordnede ansvar, for at sikre en effektiv bekæmpelse.

Til- og frakørsel:

Transporttype	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år	Stigning antal/år
<i>Dybstrøelse til arealer (traktor)</i>	50	55	5
<i>Korn</i>	38	40	2
<i>Halm</i>	75	88	13
<i>Handelsgødning</i>	1	1	0
<i>Indkøbte foderstoffer</i>	12	12	0
<i>Modtagelse af kalve</i>	25	25	0
<i>Levering af kalve</i>	50	50	0
<i>Kørsel med markmaskiner</i>	40	40	0

<i>Kørsel med dybstrøelse til biogas</i>	100	120	20
<i>Dieselolie</i>	5	5	0
<i>Døde dyr</i>	11	12	1
<i>Andet (hjælpestoffer m.m.)</i>	20	22	2
<i>Dagrenovation</i>	25	25	0
Antal årlige transporter	452	495	43

Antallet af transporter til og fra ejendommen er anført i tabellen herover. Tabellen indeholder et skønnet antal transporter i nudrift og ansøgt drift.

Den øgede kørsel vil primært foregå i vækstsæsonen og direkte ud på markerne. Halmen hentes som oftest i vækstsæsonen direkte fra markerne.

Antallet af transporter stiger i ansøgt drift med 43 transporter, svarende til ca. 1 transport ekstra hver 1,2 uge sammenlignet med nudriften. Transporterne til/fra husdyrbruget vil hovedsageligt foregå indenfor normal arbejdstid.

Egenkontrol:

- Mark-og gødningsplaner opbevares i 5 år.
- Medicinjournal føres i henhold til gældende lovgivning.
- Forbrug af eksempelvis vand, diesel og energi overvåges via driftsregnskabet.
- Forbrug af råvarer som foder registreres via jævnlige E-kontroller
- Der er udarbejdet en Beredskabsplanen der giver retningslinjer ifm. udslip eller uheld. Beredskabsplanen er tilgængelig for personale.

6: Risikoelementer vedrørende miljøforhold (B7, D1f)

Risici og håndtering

Brand (D1f)

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Udslip af miljøskadelige stoffer (D1f)

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier (D1f)

I forbindelse med håndtering af kemikalier benyttes sprøjtebeskyttelsesmidler.

Pesticider og sprøjteudstyr (D1f)

I forbindelse med håndtering af pesticider og sprøjteudstyr benyttes sprøjtebeskyttelsesmidler.

Samlet vurdering

I forhold til husdyrbrugets størrelse vurderes det, at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

7: Følgevirksomheder

Husdyrbruget er omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på befæstet plads øst for stalde (13) indtil bortskaffelse via DAKA. Afhentningsstedet ligger i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej.

Veterinært affald

Landbruget anvender ikke medicinske præparater som kan udgøre en særlig risiko for det omgivende miljø.

Brugte kanyler og sprøjter udgør ikke en generel miljøtrussel, men af arbejdsmæssige årsager (for at undgå skader på medarbejdere, dyr og andre) opbevares de i egnede plastbeholdere. Beholderne bortskaffes gennem dyrlægen.

Forekomsten af medicinrester vil være minimal, idet medicinen normalt vil blive anvendt til behandling. Eventuelle rester bortskaffes via dyrlægen, apoteket eller andre godkendte ordninger.

Kemisk emballageaffald:

Kemisk emballageaffald opstår hovedsageligt fra sprøjtebeskyttelsesmidler til markbruget. Øvrig kemisk affald stammer fra rengørings- og desinfektionsmidler samt i mindre mængder fra olieholdige dunke. Bortskaffelsen sker gennem kommunalt godkendte ordninger (NVR).

Olie- og kemikalieaffald:

På ejendommen er der placeret en olietank inde i maskinhuset, hvor den står på støbt bund, uden afløb. Sokkelkanten fungerer som opkant. Der er ikke risiko for påkørsel af tanken, da denne står inde i maskinhuset.

Olier og kemikalier opbevares i maskinhuset over betongulv og uden mulighed for afløb til jord, dræn, kloak o.l. Olie og spildolie opbevares i egnede beholdere i maskinhuset.

Affaldsmængder:

Nedenstående tabel angiver de producerede mængder affaldsmængder og efterfølgende bortskaffelse:

Affaldstype:	Opbevaringssted:	Transportør:	Modtageanlæg:	Mængder pr. år (ca.)	EAK-kode
--------------	------------------	--------------	---------------	----------------------	----------

Dagrenovation	Container ved stuehus	Kommunal	Kommunal	6875 kg	20.01.99
Pap og papir, erhverv	Maskinhus	Marius Christensen	Marius Christensen	1000 kg	20.01.01
Plastik, erhverv	Værksted	Marius Christensen	Marius Christensen	5000 kg	02.01.04
Tom emballage (plast)	Værksted	Marius Christensen	Marius Christensen	100 kg	15.01.02
Blyakkumulator	Maskinhus	Maskinstation	Maskinstation	30 kg	16.06.01
Olie- og brændstoffiltre	Værksted	Dansk Olie Genbrug	Dansk Olie Genbrug	200 l.	16.01.07
Lysstofrør og elsparepærer	Værksted	Kommunal	Kommunal	10 kg	20.01.21
Jern og metal	Værksted	Midtskrot	Midtskrot	150 kg	02.01.10
Kanyler og spidse genstande	Værksted (lukket beholder)	Dyrlæge	Dyrlæge	0,8 l	18.02.02
Medicinrester	Værksted	Dyrlæge	Dyrlæge	1 kg	18.02.08
Døde dyr	Vest for staldene	DAKA	DAKA	4000 kg	02.01.02

8: BAT

Staldanlæg:

I dette afsnit redegøres for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold til bedst tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

BAT-niveauet er udregnet i www.husdyrgodkendelse.dk til 2.821 kg NH₃-N/år i faktisk emission. Det beregnede BAT krav mht. ammoniaktab er overholdt på ejendommen med en margin på 0 kg NH₃-N/år.

Samlet BAT beregning ? ⓘ			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2821	0	2821
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2821	0	2821
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 6. Samlet BAT-beregning. Fra Husdyrgodkendelse.dk

Alle staldafsnit er med 100 % naturlig ventilation og med dybstrøelse. Dybstrøelse anvendes da staldene huser dyr under 6 mdr. Opstaldningsformen er i tråd med Dansk Kvægs anbefalinger om at opstalde kvæg under 6 mdr. på dybstrøelse.

Det nye staldafsnit er også indrettet med dybstrøelse. Valget af staldsystem er først og fremmest foretaget med baggrund i at sikre dyrevelfærden, samt ønske om at kunne afsætte oksekød til koncepter der vægter dyrevelfærd højt.

Ansøger har en produktion under "Dansk Kalv". Dansk kalv konceptet kræver derudover en række tiltag med hensyn til adgang til ædepladser og drikkevand, samt krav om maksimal belægning i de enkelte bokse. Konceptet medfører at dyrevelfærden på ejendommen altid er på et stabilt højt niveau. Ejer ønsker at udvide med en tilbygning til eksisterende stald, hvor velfærd er i højsædet.

Selvom staldene er indrettet med dybstrøelse er de naturligvis omfattet af BAT-teknik. Ejer sørger for at halmforbruget begrænses mest muligt, idet der strøs med strømaskine, hvilket sikrer en bedre og mere ensartet fordeling af halmen i boksene. Der strøs altid så meget ud, at overfladerne fremstår tørre, hvilket er med til at sikre en lav ammoniak fordampning.

Valg af naturlig ventilation sikrer et højt luftskifte, der igen medfører at overfladerne er lettere at holde tørre. Naturlig ventilation har ingen energiforbrug til driften. Dermed sikres et så lavt energiforbrug som muligt til driften.

Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.

Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.

Med naturlig ventilation og daglig strøning er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at overfladerne er tørre, men det store lugtskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Management:

Der arbejdes på, at produktionen indrettet således at faste rutiner følges. Rutinerne fastlægges under hensyn til, at udnytte input bedst muligt. F.eks. løbende optimering af foderudnyttelsen, renholdelse i og omkring bygningerne og andre forhold der kan påvirke udledningen af lugt, næringsstoffer og ammoniak fra produktionen.

Ejer fokuserer på, at forbedre management i besætningen. En løbende fokusering på god driftsledelse er forudsætningen for en løbende reduktion af produktionens miljøpåvirkning. Det sikres bl.a. gennem udarbejdelse af foderplaner, hvor der fokuseres på at optimere dyrenes udnyttelse af foderets næringsstoffer. Det sikres desuden at ansatte løbende orienteres og uddannes i det nødvendige omfang således ny viden omkring produktionen implementeres hurtigst muligt.

Planlægning af rutiner f.eks. omkring strøelse ved dyrene, udmugning o.l. er med til at reducere fordampningen af ammoniak fra produktionen.

Det er vanskeligt, at kvantificere den miljømæssige effekt af ovenstående tiltag. Løbende fokus på ovenstående forhold er dog uden tvivl en vigtig forudsætning for, at der løbende sker forbedring af foderudnyttelse og anvendelsen af ny viden omkring produktionen, således der sker en reduktion af produktionens miljøpåvirkning i takt med viden og erfaring opsamles.

Mange af de forhold der gennem godt management vil reducere produktionsmiljømæssige påvirkning er samtidig tiltag der er med til at forbedre produktionsøkonomien på ejendommen. Der er derfor et direkte økonomisk incitament til løbende at arbejde og forbedre forhold som giver en mindre miljøpåvirkning fra produktionen.

Ansøger har dermed både et direkte økonomisk incitament og et miljømæssigt incitament til løbende at forbedre ejendommens management.

Desuden omfatter driftens management:

- Personer som er tilknyttet produktionen uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov.
- Der er fast dyrlægeaftale. Der føres medicinjournal.
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner for bedriften. Herunder journal over udbringning af handels- og husdyrgødning samt sprøjtejournal.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og opformering af skadegørende dyr og insekter.
- Som led i ejendommens miljøtilladelse er der udarbejdet en Beredskabsplan med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivende miljø. Planens indhold vil være kendt for gårdens ansatte ligesom planen udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurening, brand eller lignende.

Forbrug af vand og energi:

Vandspild fra drikkekopper optages i dybstrøelsesmåtten. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbruget kan minimeres ved gennemførelse af energitjek, løbende overgang til energibesparende belysning samt justering og vedligeholdelse generelt.

Foder:

Eksisterende kornlade (bygning 7) anvendes til opbevaring af foder, mælkepulver, mineraler og hjælpestoffer mv. Korn til foder opbevares i silo. Foderplanen udarbejdes i samarbejde med fagkonsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kalvefodring.

Ejer får løbende udarbejdet effektivitetskontroller, hvormed trivsel og tilvækst nøje overvåges. Ejer køber en stor mængde tilskudsfoeder ind til besætningen. Foderet analyseres for kontrol af kvalitet og sammensætning.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning:

Det er BAT at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Hele produktionsarealet er dybstrøelse og al dybstrøelse afhentes til biogas.

9. Ammoniakdeposition til naturområder (B5)

Der er lavet beregninger på en række naturpunkter via husdyrgodkendelse.dk, for at se hvordan de påvirkes af ejendommens ammoniakemission.

Beregningerne ses på figur 7 og danner grundlag for den nedenstående konsekvensvurdering af naturpunkterne.

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat 3 Overdrev SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,1
Kat 3 Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2
Kat 1. Hede NØ	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,0	0,0	0,0
Mose - Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,1
Overdrev - NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,1
Scenarie - Hede - NV	Kategori 2	Ansøger	1	Mk	0,1	0,0	0,1
Stenholt skov - Ø	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Stenholt skov - Ø	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Beskyttet sø - SØ	Kategori 3	Ansøger	1	V	0,0	0,0	0,1
Beskyttet vandløb - SØ	Kategori 2	Ansøger	2	V	0,0	0,0	0,1

Figur 7. Oversigt over naturpunkter.

Nærmeste kategori-1 natur er et område med en hede, nordøst for ejendommen. Det ligger ca. 2,9 km fra ejendommen. Der er en totaldeposition på 0,0 kg. Dermed overstiger det ikke det tilladte for kategori 1 natur med kumulation med 1 husdyrbrug.

Nærmeste kategori-2 natur er et beskyttet vandløb sydøst for ejendommen. Der er ca. 620 m til vandløbet fra ejendommen. Totaldepositionen er på 0,1 kg N/ha/år, mens merdeposition er på 0,0 kg N/ha/år. Dermed overstiger det ikke det tilladte niveau for kategori 2 natur.

Nærmeste kategori-3 natur er et overdrev nordvest for ejendommen. Merdepositionen er på 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift og 0,1 kg N/ha/år i forhold til nudrift og totaldepositionen er på 0,2 kg N/ha/år. Det er indenfor det tilladte for kategori 3 natur.

Beskyttelsesniveauerne for både kategori 1, 2 og 3 natur ses at være overholdt.

10: Grænseoverskridende virkninger (B10)

Der er ingen grænseoverskridende virkninger, da ejendommen er placeret langt fra de danske grænser.

11: Ved ophør

Ved landbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger. Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, de bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning. Alle olietanke skal tømmes. Olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til gældende affaldsregulativer.

12: Bilagsoversigt

Bilag 1 – Oversigtskort

Bilag 2 – Produktionsareal

Bilag 3

Samlet oversigt over vilkår gældende for husdyrbruget Søbjergvej 67, 7441 Bording, pr. 22. januar 2025

Vilkår

1.	Ophævet
1.1.	Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen (såvel tilladelsen som tillægget), og i miljøtilladelsen fra den 1. oktober 2018 og tilhørende tillæg fra den 22. januar 2025.
2.	Ophævet
2.1.	Produktionsareal, dyretyper og staldindretning skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	144	Naturlig ventilation	3 m	(#728168) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	130
Stald 2	355	Naturlig ventilation	3 m	(#728170) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	250
Hytter	801	Naturlig ventilation	3 m	(#728173) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	420
Stald 3	1000	Naturlig ventilation	3 m	(#728175) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	530
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728178) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728179) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Enkelthytter	6	Naturlig ventilation	3 m	(#728180) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	6
Stald 4	1998	Naturlig ventilation	3 m	(#735635) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	600
				(#728181) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	1200
Nye Hytter	210	Naturlig ventilation	3 m	(#728182) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	210
Sum						3358

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.

4. Ophævet

4.1. Der skal til enhver tid være et eksemplar miljøtilladelsen og tillægget til miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår i såvel tilladelsen som i tillægget.

5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6. Ophævet

6.1. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (<https://husdyrvejledning.mst.dk/media/206819/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf>).

Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

7. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gøre sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

8. Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.